

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Iudicium Susannæ per Danielelem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

cessitur, iisdem presbyteris deferentibus, ¹ in remotis locis adolescentem cum ea deprehensum, sed illum, juvenili alacritate, ² senum manus effugisse. ³ Ita presbyteris fides habita, ³ iudicio ³ populi Susanna damnatur. Quæ cum ⁴ secundum legem ad supplicium duceretur, Daniel tum ⁵ annos natus XII. increpitis Iudæis, quod innocentem ⁶ morti dedissent, reducere eam in iudicium, causamque denuo audiri postulat. Enimvero multitudo Judæorum, quæ tum aderat, non sine Domino existimans, puerum contemptæ ætatu læ, in hanc constantiam prorupisse, favore accomodato, in consilium ⁴ revertitur. Initur denuo iudicium. Danieli, ⁷ ut inter majores natu resideret, delatum. Igitur separari accusatores ⁵ jubet: ⁸ unumque ex eis interrogat, sub cuius generis arbore adulte-

fem Gerundensem in Numeros. *Drus.* Et hoc loco Africanus Historiam Susannæ impugnavit. Quomodo enim Babylone Judæi habuissent suos iudices, cum captivi essent, & omnino Babylo-niis subditi? Dici quidem potest, à *ἑθνοπλαίαν* in quibusdam indulgentia regum, Judæis permissam. Sed quod iudicia capitis spectat, nemo persuaserit. Nam quod postea sub Romanis ea habuerunt, Joh. 18. 31. longe aliud est. Non enim tum captivi erant, sed in suo solo dedititii, suam adhuc rempublicam, quanquam sub præfectis Romanis, habentes. *Horn.* Forte hi senes erant Achab filius Coniæ, & Sedecias filius Maasiæ. *Johann.* Idem ex Hebræis Origines & Hieronymus tradunt, huc referentes cap. 29. Jeremiæ 31. 22. Pererius tamen, Maldonatus & alii, hoc negant.

¹ *In remotis locis.*] Est cur malim, in occultis locis, intelligit autem loca horti sive pomarii. Dan. 13. 37. in editione Theodot. quam Ecclesia prisca recepit, *καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὴν νεανίσκος, ὃς ἦν κεκρυμμένος, καὶ ἀνέπεσε μετ' αὐτῆς, venitque ad eam adolescens, qui erat absconditus, & concubuit cum ea.* *Drus.*

² *Ita presbyteris fides adhibita.*] Tanquam testibus. Ideo pro more Judæo-

rum manus suas capiti Susannæ imposuerunt. Lev. 24. 14. *Horn.*

³ *Judicio populi.*] Textus: *Credidit eis multitudo, quasi iudicibus & senibus populi, & condemnaverunt eam ad mortem.*

⁴ *Secundum legem.*] De adulterio. Deuteron. 22. Ita & secundum leges civiles adulterium morte punitur. *Sacrilegos nuptiarum, tanquam manifestos paricidas, insuere culeo vivos, vel exuret, judicantem oportet.* Constantinus Imp. ad Catullinum, 4. *Quorum appell.* C. Theodos.

⁵ *Annos natus XII.*] Quotum annum egerit historia non prodidit: tantum dicit fuisse *πυρραίων νεώτερον*, id est, puerulum juniorem. Quærendum igitur unde hæc habeat Severus. *Drusus.* Vetus ea opinio fuit, quam & Ignatius Epist. ad Magnesianos, Theodoretus in cap. 1. Ezech. ac Tornellus sequuntur. Contra alii volunt eum fuisse xxv. annorum, ut *A Lapide.* Sed omnia incerta sunt, & fabulosa.

⁶ *Morti dedissent.*] Ad mortem damnassent, morti adjudicassent. *Drus.*

⁷ *Ut inter majores natu resideret.*] Præclare. Dixerunt enim ei senes: *Veni & sede in medio nostrum, quia Deus dedit tibi honorem senectutis.* Sigon.

⁸ *Unumque ex eis.*] Unum atque alterum

adulteram deprehendisset. 1 Ex varietate responsi falsitas depre- 6
hensa, Susanna absoluta; presbyteri, qui innocenti peri-
culum creaverant, 2 capite damnati.

III. 3 Ea tempestate, Nabuchodonosor somnium vidit, 1
mysterio futurorum mirabile. Cujus interpretationem, 2
quum per se non posset evolvere, adscitis ad interpre-
tandum 4 Chaldæis, 5 qui magicis artibus, * extisque ho-

stiarum,

ex eis, legendum conjicit Sigonius. Quid si, numquam ex eis & post alterum interro-
gat? Certe aliquid abesse videtur: nisi legamus, utrumque ex eis. Quod mihi se
valde probat. Drus.

1 Ex varietate responsi.] Unus respondit
κατὰ ῥῆνον, sub lentisco: alter κατὰ πελ-
τον, sub ilice. Vide Ælium Antonium
Nebriſſensem, Annot. cap. 10. apud Sal-
manticensem, Daniel sapientia sua libe-
ravit eam per scrutinium, quo deprehendit
non concordare testimonia ipsorum. Drus.
Σῆν & autem lentiscus est Hippocrati.
Ruellius. Πεῖν & non est prunus, ut
censuit Augustinus Sermon. ccciii. de
Temp. sed genus ilicis. Arabs & Syrus
variant. Pro κατὰ ῥῆνον ille habet sub ar-
bore terebinthi, hic, sub pistacio. Pro
κατὰ πεῖνον ille sub arbore mali, vel amy-
gdali, hic sub malo granato. Hoc est al-
terum argumentum Africani contra ve-
ritatem hujus historiæ; quia in Hebræo
vel Chaldæo tales allusiones fieri non
possunt.

2 Capite damnati.] Poena talionis, ju-
xta legem Deut. 19. 16. legitur lapida-
tione. Hoc enim adulteræ supplicium.
Ezech. 16. vs. 40. Levit. 20. vs. 10.
& 27.

3 Ea tempestate.] Μεταίετος δὲ ὄπτι-
ρον & Αἰγύπτου παρθένους. Joseph. 10.
11. Dan. 11. Cum regnum in Judæa, Sy-
ria, Ammonitide, Moabitide & Ægy-
pti magna parte constituisset. Hebræi
apud Hieronymum.

4 Chaldæis.] Strabo 16. Αὐτοὶ εἰσὶ
ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ καὶ οὐκ ἐπὶ τῶν ἐπι-
πέλοις φιλοσόφοις, τοῖς Χαλδαίοις
ἀστρονομίας, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι

μίαν εἰσὶ τὸ πᾶν. Πραγμοίαν δὲ
ἴνες καὶ ῥηθλια λογαίον, ἔς ἐκείνην
δέχον) οἱ ἔτεροι. Ἐστὶ δὲ καὶ φιλόσοφοι
Χαλδαίων, καὶ ῥῆνον τῆς Βαβυλωνίας
ἵνα ἐκείνων οἰκιστῆρ. ἐστὶ δὲ & τῆς
Χαλδαίων τῆς Ἀστρονομικῆς ῥῆνον
πλείων. Καὶ γὰρ Ὀρχηνοί ἴνες ἀστρο-
νομίας, καὶ πρὸς (ιστοριοί, & ἄλλοι
πλείους. Μέμνηται δὲ καὶ τῶν ἀνδρῶν
ἐνίων οἱ Μαθηματικοί, καὶ τῶν Κι-
θάρων τε καὶ Ναυσοειανῶν, καὶ Σιδόνων.
Cicero 1. de Divin. Chaldæi non ex ar-
tis, sed ex gentis vocabulo nominati, diu-
turna observatione siderum putantur esse
cuisse, ut prædici posset, quid enique e-
venturum, & quo quisque fato natus es-
set. Kimchi, הכשרים הם תבטי בש-
פיהו המורה Hieronym. in 11. Daniel. In
Chaldæis ῥηθλια λόγος significari puto,
quos vulgus Mathematicos vocat. Gellius
lib. 14. 1. Chaldæi seu geneblici, de mo-
tu deque situ stellarum dicere posse quæ fu-
tura sunt, profitentur. Quales hodie sunt
Ephemeridum fabri, quorum libellos
Almanah vocamus. Ea vox Arabica est,
quasi donum dicas. Quia illi libelli ini-
tio anni offerebantur. Sicut hodieque
fieri solet. Horn. Vide Fullerum 1 Mil-
cell. 16.

5 Qui magicis artibus.] Mirum, ni
scripsit, quique magicis artibus, ut magos
innuat; quos à Chaldæis distinguit in-
terpres verus Daniel. 4. 5. & 5. 7. Ma-
gi, Chaldæi, & arabses. Græca sunt,
μάγοι, χαλδαίοι, καὶ γαζαρινοί.
Infra, Magos & Chaldæos advocat. Drus.
De Magis; eorum etymo & disciplina,
vide summum Theologum, Fr. Spanhe-
mium, parte 11. Dub. 18. 19. 20. 21.